

Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (tretji senat)

z dne 18. aprila 2013*

„Socialna varnost — Uredba (EGS) št. 1408/71 — Člen 1(r) — Pojem ‚zavarovalne dobe‘ — Člen 46 — Izračun starostne pokojnine — Zavarovalne dobe, ki jih je treba upoštevati — Obmejni delavec — Obdobje nezmožnosti za delo — Kumuliranje podobnih dajatev, ki jih dodelita dve državi članici — Neupoštevanje tega obdobja kot zavarovalne dobe — Prebivališče kot pogoj — Nacionalna pravila o prepovedi kumuliranja“

V zadevi C-548/11,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, ki ga je vložilo Arbeidshof te Antwerpen (Belgija) z odločbo z dne 27. oktobra 2011, ki je prispela na Sodišče 31. oktobra 2011, v postopku

Edgard Mulders

proti

Rijksdienst voor Pensioenen,

SODIŠČE (tretji senat),

v sestavi M. Ilešič, predsednik senata, E. Jarašiūnas, A. Ó Caoimh (poročevalec), sodnika, C. Toader, sodnica, in C. G. Fernlund, sodnik,

generalni pravobranilec: P. Cruz Villalón,

sodni tajnik: A. Calot Escobar,

na podlagi pisnega postopka,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

- za belgijsko vlado M. Jacobs in L. Van den Broeck, agentki,
- za Evropsko komisijo V. Kreuzschitz in M. van Beek, agenta,

na podlagi sklepa, sprejetega po opredelitvi generalnega pravobranilca, da bo v zadevi razsojeno brez sklepnih predlogov,

izreka naslednjo

* Jezik postopka: nizozemščina

Sodbo

- 1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago členov 1(r) in 46 Uredbe Sveta (EGS) št. 1408/71 z dne 14. junija 1971 o uporabi sistemov socialne varnosti za zaposlene osebe in njihove družinske člane, ki se gibljejo v Skupnosti, v različici, ki je bila spremenjena in posodobljena z Uredbo Sveta (ES) št. 118/97 z dne 2. decembra 1996 (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 5, zvezek 3, str. 3, v nadaljevanju: Uredba št. 1408/71).
- 2 Ta predlog je bil vložen v okviru spora med E. Muldersom in Rijksdienst voor Pensioenen (belgijski nacionalni pokojninski urad, v nadaljevanju: RVP), ker pri izračunu starostne pokojnine E. Muldersa v Belgiji ni bilo upoštevano obdobje nezmožnosti za delo, za katero je ta prejemal dajatev iz zdravstvenega zavarovanja v drugi državi članici, v tem primeru na Nizozemskem.

Pravni okvir

Ureditev Unije

- 3 Člen 1 Uredbe št. 1408/71 določa:

„V tej uredbi:

[...]

- (r) ‚zavarovalne dobe‘ pomenijo dobe plačevanja prispevkov ali dobe zaposlitve ali samozaposlitve, kot so opredeljene ali priznane kot zavarovalne dobe po zakonodaji, po kateri so bile dopolnjene ali se štejejo za dopolnjene, ter vsa obdobja, ki so obravnavana kot taka, če jih imenovana zakonodaja obravnava kot enakovredna zavarovalnim dobam;

[...]“

- 4 Člen 13 te uredbe pod naslovom II „Določitev zakonodaje, ki se uporablja“ v odstavku 2 določa več pravil za določitev zakonodaje, ki se uporablja na področju socialne varnosti. Navedeno je, da se ta pravila uporabljajo v skladu s členi od 14 do 17 navedene uredbe, ki vsebujejo različna posebna pravila.

- 5 Člen 13(2)(a) Uredbe št. 1408/71 določa:

„[Z]a osebo, zaposleno na ozemlju ene države članice, velja zakonodaja te države, tudi če stalno prebiva na ozemlju druge države članice ali če je registrirani sedež ali poslovna enota podjetja ali posameznika, ki osebo zaposluje, na ozemlju druge države članice“.

- 6 Člen 13(2)(f) te uredbe, ki je bil vanjo vključen z Uredbo Sveta (EGS) št. 2195/91 z dne 25. junija 1991 (UL L 206, str. 2), z učinkom od 29. julija 1991, določa:

„[Z]a osebo, za katero se zakonodaja države članice preneha uporabljati, ne da bi se začela zanjo uporabljati zakonodaja druge države članice v skladu z enim od pravil, določenih v prejšnjih pododstavkih, ali v skladu z eno od izjem ali posebnih določb, določenih v členih 14 do 17, velja zakonodaja države članice, na ozemlju katere ima stalno prebivališče, samo v skladu z določbami te zakonodaje“.

7 V tretji uvodni izjavi Uredbe št. 2195/91 je navedeno:

„ker je na podlagi sodbe [z dne 12. junija 1986 v zadevi Ten Holder, 302/84, Recueil, str. 1821] postalo potrebno, da se v člen 13(2) Uredbe [...] št. 1408/71 vključi točka (f), tako da se določi zakonodaja, ki se uporablja za osebe, za katere se zakonodaja ene države preneha uporabljati, ne da bi se zanje začela uporabljati zakonodaja druge države članice, v skladu z enim od pravil, navedenih v prejšnjih točkah člena 13(2) ali z eno od izjem, določenih v členih od 14 do 17 zadevne uredbe; [...]“.

8 Člen 46 Uredbe št. 1408/71, naslovljen „Dodelitev dajatev“, pod naslovom III „Posebne določbe v zvezi z različnimi vrstami dajatev“ poglavja 3, naslovljenega „Starost in smrt (pokojnine)“, določa:

„1. Kadar so pogoji, ki jih zahteva zakonodaja države članice za upravičenost do dajatev, izpolnjeni brez uporabe člena 45 ali člena 40(3), se uporabljajo naslednja pravila:

(a) pristojni nosilec izračuna znesek dajatev, ki bi ga bilo treba plačati;

(i) samo po določbah zakonodaje, ki jo uporablja;

(ii) v skladu z odstavkom 2;

(b) pristojni nosilec se lahko odpove izračunu v skladu z (a)(ii), če je rezultat tega izračuna razen razlik, ki izhajajo iz zaokroževanja, enak ali nižji od izračuna, opravljenega v skladu z (a)(i), v primeru, če ta nosilec ne uporablja zakonodaje, ki vsebuje pravila proti prekrivanju [kumuliranju] dajatev, kot je omenjeno v členih 46b in 46c; v primeru, če ta nosilec uporablja zakonodajo, ki vsebuje pravila proti prekrivanju [kumuliranju] dajatev, omenjena v členu 46c, pa pod pogojem, da ta zakonodaja določa, da se dajatve različnih vrst upoštevajo zgolj na podlagi razmerja med zavarovalnimi dobami ali dobami prebivanja, dopolnjenimi samo po tej zakonodaji, in zavarovalnimi dobami ali dobami prebivanja, zahtevanimi po tej zakonodaji za pridobitev pravice do polne dajatve.

[...]

2. Kadar so pogoji, ki jih zahteva zakonodaja države članice za upravičenost do dajatev, izpolnjeni šele z uporabo člena 45 in/ali člena 40(3), se uporabljajo naslednja pravila:

(a) pristojni nosilec izračuna teoretični znesek dajatve, ki bi jo oseba lahko zahtevala, kakor da bi bile vse zavarovalne dobe in/ali dobe prebivanja, dopolnjene po zakonodaji držav članic, ki so za osebo veljale, dopolnjene v tej državi in po zakonodaji, ki jo uporablja na dan dodelitve dajatve. Če po tej zakonodaji znesek dajatve ni odvisen od trajanja dopolnjenih dob, se ta znesek obravnava kot teoretični znesek iz tega odstavka;

(b) pristojni nosilec nato določi dejanski znesek dajatve na podlagi teoretičnega zneska iz prejšnjega pododstavka v sorazmerju med trajanjem zavarovalnih dob ali dob prebivanja, dopolnjenih pred nastopom zavarovalnega primera po zakonodaji, ki jo uporablja, in med skupnim trajanjem zavarovalnih dob ali dob prebivanja, dopolnjenih po zakonodajah vseh držav članic pred nastopom zavarovalnega primera.

3. Oseba je upravičena do najvišjega zneska, ki ga v skladu z odstavkoma 2 in 3 izračuna pristojni nosilec vsake države članice, brez poseganja v uporabo določb v zvezi z zmanjšanjem, mirovanjem ali odvzemom, ki jih predpisuje zakonodaja, po kateri naj bi se dajatev izplačevala.

V tem primeru se primerjava izvede med zneski, določenimi po uporabi vseh omenjenih določb.

[...]“

9 Člen 86 Uredbe št. 1408/71 pod naslovom VI „Razne določbe“ določa:

„1. Vsak zahtevek, izjava ali pritožba, ki bi moral biti v skladu z zakonodajo države članice v določenem roku predložen organu, nosilcu ali sodišču te države, se sprejme, če je predložen v enakem roku ustreznemu organu, nosilcu ali sodišču v drugi državi članici. V tem primeru organ, nosilec ali sodišče, ki sprejme zahtevek, izjavo ali pritožbo, slednjega nemudoma posreduje pristojnemu organu, nosilcu ali sodišču v prvi državi, bodisi neposredno bodisi preko pristojnega organa te države. [...]

[...]“

Nizozemska ureditev

10 Člen 6 zakona o splošnem starostnem zavarovanju (Algemene Ouderdomswet, v nadaljevanju: nizozemski AOW) v odstavku 1 določa:

„1. V skladu z določbami tega zakona je zavarovan tisti, ki še ni dopolnil starosti 65 let in [...]

(a) prebiva, ali

(b) ne prebiva, vendar je zavezan za plačilo dohodnine za delo, opravljeno v okviru delovnega razmerja, na Nizozemskem ali v epikontinentalnem pasu.“

11 S kraljevima odlokoma št. 557 z dne 19. oktobra 1976 in št. 164 z dne 3. maja 1999 je bilo izključeno, da bi se za pridobitev pravice do pokojnine na podlagi nizozemskega AOW lahko kumulirale dajatve, prejete na podlagi zakona o zavarovanju za primer delovne nezmožnosti (Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering, v nadaljevanju: nizozemski WAO), in dajatve, prejete na podlagi tuje zakonodaje, saj se upravičenci do take kumulacije ne štejejo za zavarovane osebe na podlagi nizozemskega WAO.

Spor o glavni stvari in vprašanje za predhodno odločanje

12 E. Mulders, belgijski državljan s prebivališčem v Belgiji, je v tej državi članici delal od 25. januarja 1957.

13 Zaradi poškodbe pri delu, ki se je zgodila 2. oktobra 1962, je bila upravičencu priznana 10-odstotna trajna invalidnost. Belgijski sklad za nezgode pri delu mu je na podlagi te trajne invalidnosti od 1. januarja 1969 dodelil dajatev.

14 E. Mulders je bil od 14. novembra 1966 zaposlen kot obmejni delavec v Maastrichtu (Nizozemska).

15 10. februarja 1982 je bilo ugotovljeno, da je E. Mulders na Nizozemskem nezmožen za delo in je zato iz naslova dajatev iz zdravstvenega zavarovanja prejemal dajatev, ki jo določa nizozemski WAO in ustreza stopnji nezmožnosti za delo od 80 % do 100 % (v nadaljevanju: dajatev WAO). Od te dajatve so se odšteli prispevki, vključno s prispevki za pokojninsko zavarovanje, ki so bili na podlagi nizozemskega AOW vplačani v nizozemski sistem socialne varnosti.

16 E. Mulders je dajatev WAO prejemal do 25. oktobra 1997.

17 E. Mulders je leta 1996 zahteval dodelitev pokojnine tako na Nizozemskem pri Sociale Verzekeringsbank van Amstelveen (zavod za socialno zavarovanje v Amstelveenu, v nadaljevanju: nizozemski SV) kot tudi v Belgiji pri RVP.

- 18 RVP je z odločbo z dne 20. novembra 1997 E. Muldersu priznal pravico do starostne pokojnine. Vendar pri izračunu te pokojnine ni bilo upoštevano obdobje od 10. februarja 1982, to je od dne, ko je bila zadevni osebi priznana nezmožnost za delo na Nizozemskem, do 25. oktobra 1997. Odločba RVP je temeljila na preglednici, ki jo je posredoval nizozemski SV, v kateri so bila navedena obdobja, v katerih je bil E. Mulders zavarovan na Nizozemskem.
- 19 Nizozemski SV je 13. januarja 1998 v okviru preizkusa zahteve za pokojnino, ki jo je E. Mulders vložil na Nizozemskem, navedel, da E. Mulders v navedenem obdobju ni bil zavarovan na podlagi nizozemskega AOW, saj je sočasno z izplačilom dajatve WAO prejemal nadomestilo iz naslova zavarovanja za poškodbe pri delu v Belgiji. Takšno kumuliranje naj v skladu z nizozemsko zakonodajo ne bi bilo dovoljeno in naj bi izključevalo zavarovanje v okviru nizozemskega AOW.
- 20 E. Mulders je 12. februarja 1998 pri Arbeidsrechtbank te Tongeren (delovno sodišče v Tongerenu) vložil tožbo zoper odločbo RVP.
- 21 Navedeno sodišče je s sodbo z dne 9. junija 1999 to tožbo razglasilo za neutemeljeno. Vendar je pristojnemu nizozemskemu sodišču na podlagi člena 86 Uredbe št. 1408/71 odstopilo zahtevk E. Muldersa v zvezi s priznanjem obdobja od 10. februarja 1982 do vključno 25. oktobra 1997 kot zavarovalne dobe za starostno pokojnino.
- 22 E. Mulders je 8. julija 1999 pri Arbeidshof te Antwerpen (delovno sodišče v Antwerpnu) vložil tožbo zoper sodbo Arbeidsrechtbank te Tongeren z dne 9. junija 1999. Trdil je, da neupoštevanje obdobja nezmožnosti za delo, ki je sledilo dokončnemu prenehanju njegove zaposlitve na Nizozemskem, krši njegovo pravico do prostega gibanja, priznana s pravom Unije, saj pomeni izgubo ugodnosti, ki mu jih zagotavlja zakonodaja države članice.
- 23 Nizozemski SV je 24. novembra 1999, sklicujoč se na dokumente, ki jih je posredovalo Arbeidsrechtbank te Tongeren, navedel, da E. Mulders v zadevnem obdobju ni bil zavarovan na podlagi nizozemskega AOW. Po mnenju tega organa je položaj E. Muldersa glede pokojninskega zavarovanja, ker je na Nizozemskem dokončno prenehal delati 10. februarja 1982, od tega dne treba presojati izključno na podlagi nizozemske ureditve, saj pravila o določitvi zakonodaje, ki se uporablja, določena z Uredbo št. 1408/71, zanj ne veljajo več. Nizozemski SV je poleg tega trdil, da E. Mulders za obdobje od 10. februarja 1982 do 25. oktobra 1997 ni izpolnjeval niti člena 6(1)(b) nizozemskega AOW, ki določa, da mora oseba, ki ne prebiva na Nizozemskem, da bi bila na podlagi navedenega zakona zavarovana, v tej državi članici opravljati delo, ki je obdavčeno z dohodnino, niti nizozemske ureditve, ki izključuje kumuliranje dajatve WAO z dajatvami, prejetimi v skladu s tujo ureditvijo.
- 24 Iz stališč Evropske komisije, ki se sklicuje na podatke, ki jih je RVP posredoval v postopku v glavni stvari, je razvidno, da E. Mulders ni vložil tožbe zoper to odločbo nizozemskega SV.
- 25 V teh okoliščinah je Arbeidshof te Antwerpen prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo to vprašanje:

„Ali gre za kršitev člena 46 Uredbe [...] št. 1408/71 [...], če se pri izračunu pokojnine delavca migranta obdobje nezmožnosti za delo, v katerem je ta prejemal dajatve iz naslova nezmožnosti za delo in plačeval prispevke v skladu z [nizozemskim AOW], ne prizna kot ‚zavarovalno obdobje‘ v smislu člena 1(r) te uredbe?“

Vprašanje za predhodno odločanje

Dopustnost

- 26 Belgijska vlada meni, da je ta predlog za sprejetje predhodne odločbe treba zavreči kot nedopusten, saj v predložitveni odločbi niso zadostno opredeljeni ne dejanski okvir ne belgijska in nizozemska ureditev, na podlagi katerih je bila sprejeta odločba RVP, prav tako pa v njej niso navedeni razlogi, iz katerih predložitveno sodišče meni, da je nujno postaviti vprašanje za predhodno odločanje.
- 27 Opozoriti je treba, da v skladu z ustaljeno sodno prakso za vprašanja v zvezi z razlago prava Unije, ki jih nacionalna sodišča postavijo v pravnem in dejanskem okviru, ki so ga pristojna opredeliti sama in katerega pravilnosti Sodišče ne preizkuša, velja domneva upoštevnosti. Predlog nacionalnega sodišča je mogoče zavreči samo, če je očitno, da zahtevana razlaga prava Unije nima nobene zveze z dejanskim stanjem ali predmetom spora v postopku v glavni stvari, če je problem hipotetičen ali če Sodišče nima na voljo pravnih in dejanskih elementov, da bi lahko na postavljena vprašanja dalo koristne odgovore (sodba z dne 22. junija 2010 v združenih zadevah Melki in Abdeli, C-188/10 in C-189/10, ZOdl., str. I-5667, točka 27 in navedena sodna praksa).
- 28 Iz ustaljene sodne prakse izhaja tudi, da nujnost razlage prava Unije, ki je koristna za nacionalno sodišče, zahteva, naj to sodišče opredeli pravne in dejanske elemente vprašanj, ki jih postavlja, ali vsaj razloži dejstva, ki so bila podlaga za ta vprašanja. Predložitvena odločba mora poleg tega vsebovati jasne razloge, iz katerih se je nacionalno sodišče spraševalo o razlagi prava Skupnosti in iz katerih je menilo, da je treba Sodišču predložiti vprašanje za predhodno odločanje (sodba z dne 8. septembra 2009 v zadevi Liga Portuguesa de Futebol Profissional in Bwin International, C-42/07, ZOdl., str. I-7633, točka 40).
- 29 Ugotoviti pa je treba, da se vprašanje, ki ga postavlja predložitveno sodišče, nanaša na razlago določb Uredbe št. 1408/71 v dejanskem sporu, v okviru katerega E. Mulders – kot je med drugim razvidno iz točke 22 te sodbe – trdi, da neupoštevanje obdobja, v katerem je prejemal dajatev WAO, pri izračunu njegove starostne pokojnine v Belgiji ovira prosto gibanje delavcev, zagotovljeno s pravom Unije. Iz predložitvene odločbe, v kateri sta opredeljena dejanski in pravni okvir spora o glavni stvari, je razvidno, da se predložitveno sodišče sprašuje o skladnosti neupoštevanja tega obdobja z navedeno uredbo.
- 30 V teh okoliščinah je ta predlog za sprejetje predhodne odločbe dopusten.

Vsebinska presoja

- 31 Predložitveno sodišče z vprašanjem v bistvu sprašuje, ali je člena 1(r) in 46 Uredbe št. 1408/71 treba razlagati tako, da nasprotujeta temu, da se pri izračunu starostne pokojnine v eni državi članici obdobje nezmožnosti za delo, v katerem je bila delavcu migrantu v drugi državi članici izplačevana dajatev iz naslova zdravstvenega zavarovanja, od katere so se odštevali prispevki za pokojninsko zavarovanje, v skladu z zakonodajo te druge države članice ne šteje za „zavarovalno dobo“ v smislu teh določb, ker zadevna oseba ni rezidentka zadnjenavedene države in/ali je na podlagi zakonodaje prve države članice prejemala podobno dajatev, ki je ni mogoče kumulirati s to dajatvijo iz naslova zdravstvenega zavarovanja.
- 32 Takoj je treba poudariti, da v nasprotju s tem, kar so nizozemski organi trdili v okviru postopka v glavni stvari, okoliščina, da je E. Mulders 10. februarja 1982 dokončno prenehal delati na Nizozemskem, nikakor ne pomeni, da je njegov položaj glede pokojninskega zavarovanja od tega dne treba presojati izključno na podlagi nizozemske ureditve, ker naj pravila o določitvi zakonodaje, ki se uporablja, določena v členu 13(2) Uredbe št. 1408/71, zanj ne bi več veljala.

- 33 Takrat, ko je E. Mulders dokončno prenehal delati, in sicer 10. februarja 1982, člen 13(2)(f) Uredbe št. 1408/71, ki med drugim določa zakonodajo, ki se uporablja za osebe, ki so dokončno prenehale opravljati vsakršno dejavnost (sodba z dne 14. oktobra 2010 v zadevi van Delft in drugi, C-345/09, ZOdl., str. I-9879, točka 46 in navedena sodna praksa), res še ni začel veljati, saj je bila ta določba v navedeno uredbo vključena šele 29. julija 1991 ob sprejetju Uredbe št. 2195/91.
- 34 Vendar je treba ugotoviti, da, kot je razvidno iz tretje uvodne izjave Uredbe št. 2195/91, je Sodišče že pred tem dnevom presodilo, da čeprav v členu 13(2)(a) Uredbe št. 1408/71 ni izrecno naveden primer delavca, ki takrat, ko je zaprosil za pridobitev dajatev iz naslova zdravstvenega zavarovanja, ni bil zaposlen, se je ta določba nanašala, odvisno od primera, na zakonodajo države, na ozemlju katere je delavec nazadnje delal, tako da se je za delavca, ki je prenehal z dejavnostmi, ki jih je opravljal na ozemlju ene države članice, in ki se ni zaposlil na ozemlju druge države članice, še naprej uporabljala zakonodaja države članice njegove zadnje zaposlitve (glej v tem smislu sodbo z dne 12. januarja 1983 v zadevi Coppola, 150/82, Recueil, str. 43, točka 11, in zgoraj navedeno sodbo Ten Holder, točke od 13 do 15).
- 35 Iz tega izhaja, da oseba, kot je E. Mulders, ki je v postopku v glavni stvari dokončno prenehala delati pred 29. julijem 1991 in ki potem ni več delala, spada na področje uporabe določb člena 13(2)(a) Uredbe št. 1408/71, ki so – ker je bil E. Mulders nazadnje zaposlen na Nizozemskem – nizozemsko zakonodajo opredeljevale kot zakonodajo, ki se uporablja.
- 36 V obravnavanem primeru je iz predložitvene odločbe razvidno, da je v skladu s to nacionalno zakonodajo to, da se pri izračunu starostne pokojnine kot zavarovalna doba upošteva obdobje nezmožnosti za delo, na podlagi katerega je bila izplačana dajatev iz naslova zdravstvenega zavarovanja, pogojeno s tem, da zadevna oseba prebiva na nacionalnem ozemlju, če je prenehala, kot v postopku v glavni stvari, opravljati vsakršno dejavnost, ki je obdavčena z dohodnino na Nizozemskem, in če te dajatve ne kumulira s podobno dajatvijo, pridobljeno v skladu s tujo zakonodajo, saj je zavarovanje, določeno z nizozemskim AOW, izključeno, če eden od obeh pogojev ni izpolnjen.
- 37 Opozoriti je treba, da se v skladu s členom 1(r) Uredbe št. 1408/71 pogoji, od katerih je odvisen nastanek zavarovalnih dob, opredelijo izključno z zakonodajo države članice, na podlagi katere so bile zadevne dobe dopolnjene (glej zlasti sodbi z dne 17. septembra 1997 v zadevi Iurlaro, C-322/95, Recueil, str. I-4881, točka 28, in z dne 3. marca 2011 v zadevi Tomaszewska, C-440/09, ZOdl., str. I-1033, točka 26).
- 38 Vendar iz ustaljene sodne prakse izhaja, da morajo države članice pri določitvi teh pogojev spoštovati pravo Unije in zlasti cilj, ki ga uresničuje Uredba št. 1408/71, načela, na katerih ta temelji (zgoraj navedena sodba Tomaszewska, točka 27), ter člene od 45 PDEU do 48 PDEU, ki se nanašajo na prosto gibanje delavcev (glej v tem smislu zgoraj navedeno sodbo Iurlaro, točka 28, in sodbo z dne 3. oktobra 2002 v zadevi Barreira Pérez, C-347/00, Recueil, str. I-8191, točka 23).
- 39 V zvezi s tem je treba opozoriti, da v skladu z ustaljeno sodno prakso določbe Uredbe št. 1408/71, ki opredeljujejo zakonodajo, ki se uporablja, med katere spada njen člen 13, niso namenjene le temu, da se preprečijo hkratna uporaba več nacionalnih zakonodaj in zapleti, ki jih ta lahko povzroči, temveč tudi temu, da se zagotovi, da osebe, ki spadajo na področje uporabe Uredbe št. 1408/71, ne ostanejo brez zaščite na področju socialne varnosti, ker ni zakonodaje, ki bi jo lahko uporabili zanje (sodbe z dne 11. junija 1998 v zadevi Kuusijärvi, C-275/96, Recueil, str. I-3419, točka 28; z dne 7. julija 2005 v zadevi van Pommeren-Bourgon diën, C-227/03, ZOdl., str. I-6101, točka 34, in z dne 21. februarja 2013 v zadevi Dumont de Chassart, C-619/11, točka 38).

- 40 Te določbe Uredbe št. 1408/71 tako pomenijo sistem kolizijskih pravil, zaradi celovitosti katerega je nacionalnim zakonodajalcem odvzeta pristojnost določiti obseg in pogoje za uporabo njihove nacionalne zakonodaje na zadevnem področju v zvezi z osebami, za katere veljajo, in z ozemljem, na katerem imajo nacionalne določbe svoj učinek (zgoraj navedena sodba van Delft in drugi, točka 51).
- 41 Iz tega izhaja, da pogoji, ki jih države članice določajo za nastanek zavarovalnih dob, nikakor ne morejo povzročiti, da se iz področja uporabe nacionalne zakonodaje izključijo osebe, za katere se na podlagi Uredbe št. 1408/71 ista zakonodaja uporablja (glej v tem smislu sodbo z dne 17. januarja 2012 v zadevi Salemink, C-347/10, točka 40 in navedena sodna praksa).
- 42 Kot pa je Komisija pravilno trdila, je tak učinek ureditve v postopku v glavni stvari, saj zavarovanje, določeno z nizozemskim AOW, pogojuje s prebivanjem, kar povzroči, da se pri izračunu starostne pokojnine ne upošteva obdobje nezmožnosti za delo, ki se primeri nerezidentu.
- 43 Na dan, ko je ta oseba prenehala z zaposlitvijo, je namreč člen 13(2)(a) Uredbe št. 1408/71 določal načelo, v skladu s katerim se je za to osebo še naprej uporabljala zakonodaja države članice njene zadnje zaposlitve, čeprav je prebivala na ozemlju druge države članice.
- 44 Ta določba ne bi bila spoštovana, če bi se pogoj prebivanja, ki ga nalaga zakonodaja države članice, na ozemlju katere je zadevna oseba prenehala opravljati zaposlitev, za vključitev v sistem zavarovanja, ki ga ta zakonodaja določa na področju starostne pokojnine, lahko uporabil za osebe iz člena 13(2)(a). Glede teh oseb ta določba učinkuje tako, da nadomešča pogoj prebivanja s pogojem, ki temelji na opravljanju zaposlitve na ozemlju zadevne države članice (zgoraj navedena sodba Salemink, točka 41).
- 45 Poleg tega je treba opozoriti, da čeprav primarno pravo Unije zavarovancu ne more zagotoviti, da bo preselitev v drugo državo članico nevtralna z vidika socialne varnosti, zlasti na področju zdravstvenih dajatev in starostnih pokojnin, ker je takšna preselitev ob upoštevanju razlik med sistemi in zakonodajami držav članic za zadevno osebo, odvisno od primera, v okviru socialne varnosti lahko bolj ali manj ugodna, pa iz ustaljene sodne prakse izhaja, da je nacionalna ureditev v primeru, da je njena uporaba manj ugodna, s pravom Unije v skladu le, če zadevnega delavca med drugim ne obravnava manj ugodno od delavcev, ki vse dejavnosti opravljajo v državi članici, v kateri se ureditev uporablja, in če ne vodi le do izgubljenih socialnih prispevkov (glej v tem smislu sodbi z dne 19. marca 2002 v združenih zadevah Hervein in drugi, C-393/99 in C-394/99, Recueil, str. I-2829, točka 51, in z dne 9. marca 2006 v zadevi Piatkowski, C-493/04, ZOdl., str. I-2369, točka 34; zgoraj navedeno sodbo van Delft in drugi, točki 100 in 101, in sodbo z dne 30. junija 2011 v zadevi da Silva Martins, C-388/09, ZOdl., str. I-5737, točki 72 in 73).
- 46 Kot je Sodišče že večkrat presodilo, namen členov 45 PDEU in 48 PDEU ne bi bil dosežen, če bi delavci migranti zaradi izvrševanja pravice do prostega gibanja izgubili koristi socialne varnosti, ki jim jih zagotavlja zakonodaja države članice, predvsem kadar so te koristi povračilo prispevkov, ki so jih plačali (glej zlasti sodbo z dne 21. oktobra 1975 v zadevi Petroni, 24/75, Recueil, str. 1149, točka 13, in zgoraj navedeno sodbo da Silva Martins, točka 74 in navedena sodna praksa).
- 47 Ugotoviti pa je treba, da te zahteve niso izpolnjene, kadar – kot je primer v postopku v glavni stvari – ureditev države članice pri izračunu starostne pokojnine delavca migranta izključuje kot zavarovalno dobo obdobje, v katerem je ta vplačeval prispevke za pokojninsko zavarovanje, čeprav ni sporno, da bi se to obdobje upoštevalo, če bi zadevna oseba imela prebivališče v tej državi članici.
- 48 V zvezi s tem ni pomembno, da se zaradi obstoja nacionalnega pravila o prepovedi kumuliranja dajatev iz naslova zdravstvenega zavarovanja, od katere so se ti prispevki odšteli, ni mogla kumulirati z drugo podobno dajatvijo, ki je bila v postopku v glavni stvari zadevni osebi izplačevana v navedenem obdobju na podlagi ureditve druge države članice. Poleg tega, ker pristojni nacionalni organi tega nacionalnega pravila o prepovedi kumuliranja niso uporabili pri izplačilu dajatev, v tem primeru starostne pokojnine, na katere se to pravilo nanaša, saj so se nanj sklicevali šele pozneje pri izračunu

ločene dajatve, velja, ker so bili prispevki za pokojninsko zavarovanje dejansko odšteti od dajatve iz naslova zdravstvenega zavarovanja, ki so jo ti organi izplačevali zadevni osebi, da bi bili ti prispevki izgubljeni, če bi se navedeno pravilo uporabilo za to osebo.

- 49 Ob upoštevanju vseh zgoraj navedenih ugotovitev je na postavljeno vprašanje treba odgovoriti, da je člena 1(r) in 46 Uredbe št. 1408/71 ob upoštevanju člena 13(2)(a) te uredbe ter členov 45 PDEU in 48 PDEU treba razlagati tako, da nasprotujeta temu, da pri izračunu starostne pokojnine v eni državi članici zakonodaja druge države članice ne dopušča, da se obdobje nezmožnosti za delo, v katerem je bila delavcu migrantu v drugi državi članici izplačevana dajatev iz naslova zdravstvenega zavarovanja, od katere so se odštevali prispevki za pokojninsko zavarovanje, ne šteje za „zavarovalno dobo“ v smislu teh določb, ker zadevna oseba ni rezidentka druge države in/ali je na podlagi zakonodaje prve države članice prejela podobno dajatev, ki je ni mogoče kumulirati s to dajatvijo iz naslova zdravstvenega zavarovanja.

Stroški

- 50 Ker je ta postopek za stranki v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški, priglašeni za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (tretji senat) razsodilo:

Člena 1(r) in 46 Uredbe Sveta (EGS) št. 1408/71 z dne 14. junija 1971 o uporabi sistemov socialne varnosti za zaposlene osebe in njihove družinske člane, ki se gibljejo v Skupnosti, v različici, ki je bila spremenjena in posodobljena z Uredbo Sveta (ES) št. 118/97 z dne 2. decembra 1996, je ob upoštevanju člena 13(2)(a) te uredbe ter členov 45 PDEU in 48 PDEU treba razlagati tako, da nasprotujeta temu, da pri izračunu starostne pokojnine v eni državi članici zakonodaja druge države članice ne dopušča, da se obdobje nezmožnosti za delo, v katerem je bila delavcu migrantu v drugi državi članici izplačevana dajatev iz naslova zdravstvenega zavarovanja, od katere so se odštevali prispevki za pokojninsko zavarovanje, ne šteje za „zavarovalno dobo“ v smislu teh določb, ker zadevna oseba ni rezidentka druge države in/ali je na podlagi zakonodaje prve države članice prejela podobno dajatev, ki je ni mogoče kumulirati s to dajatvijo iz naslova zdravstvenega zavarovanja.

Podpisi